

Η ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΗΜ. Φ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

(Σημ. Συντ. Μολοντί αποφεύγουμε τη δημοσίευση ερωτήσεων και απαντήσεων βουλευτών, για λόγους ευνότητος, δημοσιεύουμε χωρίς περικυπτό το άρθρο αυτό του τακτικού συνεργάτη μας, που περιλαμβάνει διαλόγους της Βουλής, επειδή αναφέρεται σε προ 20ετίας συζήτηση για σοβαρό θέμα της περιοχής μας, αλλά και επειδή έχει και τις αντίστοιχες απαντήσεις).

Είς το τελευταίον φύλλον της «Αρτηνής Ευθύνης» τόσον η Διεύθυνσις όσον και ο αγαπητός Χάρης Μαυρομάτης σχολήθησαν με ένα πολύ σοβαρόν ζήτημα το οποίον από πολλά χρόνια απασχολεί την Άρταν και γενικά την Ήπειρον. Και τούτο είναι η επέκτασις της σιδηροδρομικής γραμμής Αγρινίου μέχρι της Άρτης και της Ηλείου και η σύνδεσις αυτής με τους σιδηροδρόμους της Θεσσαλίας και Μακεδονίας. Από τους παλαιούς ΣΠΑΠ είχε εκπονηθεί σχετική μελέτη η οποία μέχρι σήμερα έμεινε ανεκτέλεστος. Υπήρχε εις το Υπουργείον Συγκοινωνιών σκέψις όπως η γραμμή αφού επεκταθεί μέχρι της Άρτας ακολουθήσεται μέσω Ραδοβυζίου ενωθεί με τους σιδηροδρόμους της Θεσσαλίας. Το ζήτημα κατά καιρούς απασχόλησε και την βουλή των Ελλήνων κατά το 1965 ως και παλαιότερα το 1908.

● Συνεδρίασις Βουλής της 11ης Φεβρουαρίου 1965

Πρόεδρος Γ. Αθανασιάδης Νόβας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ο κ. Υπουργός των Συγκοινωνιών, έχει τον λόγον επί ερωτήσεως του βουλευτού κ. Καρατζένη, αναφερομένης εις την ανάγκην συμπληρώσεως της μελέτης επεκτάσεως του σιδηροδρόμου Αγρινίου προς βορράν της Ελλάδος κ.λπ.

Σ. ΑΛΑΑΜΑΝΗΣ. (Υπ. Συγκοινωνιών). Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που θίγει δια της ερωτήσεώς του ο κ. συνάδελφος, είναι μεγάλη σημασίας. Το αίτημά του είναι η επέκτασις της οδικής και σιδηροδρομικής επικοινωνίας του Αγρινίου με τας βορείας αυτού περιοχάς Άρτης και Πρεβέζης. Και όσον αφορά, κ. Πρόεδρε, την οδικήν συγκοινωνίαν, νομίζω, ότι εξυπηρετείται καλώς η αναφερόμενη περίοχη, ως προς την επέκτασιν του σιδηροδρομικής γραμμής, η Κυβέρνησις μετεκάλειε δια του Κέντρου Προγραμματισμού Έξον αδικόν, όπως μελετήση το εν γένει πρόβλημα των μεταφορών εν Ελλάδι. Ελιξίω μετά 3 μηνών να έχω μίαν πρότην έκθεσιν του κ. Κομμ κατόπιν της οποίας θα δυνήθη η Κυβέρνησις να προγραμματίση εις γενικά γραμμιά την πολιτικήν της και εις ό,τι αφορά τον τομέα των σιδηροδρόμων. Πρέπει όμως να είπω εις τον κ. συνάδελφον, ότι και δια τους υπάρχοντας σιδηροδρόμους Β.Δ. Ελλάδος δημιουργείται πρόβλημα διατηρήσεως των. Οι σιδηροδρόμοι ούτοι κυκλοφορούν σχεδόν άδειανοί και συνεχώς δημιουργούν έλλειμμα.

Δ. ΔΑΒΑΚΗΣ. Ποίον είναι το έλλειμμα των σιδηροδρόμων αυτών;

Σ. ΑΛΑΑΜΑΝΗΣ. (Υπ. Συγκοινωνιών). Δεν έχω ακόμη πλήρη στοιχεία, κ. συνάδελφε. Πάντως θα φθάση τα 500.000 εκατομμύρια.

Δ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗΣ. Δια την κατάθεσιν της ερωτήσεως αυτής, κ. Πρόεδρε, είχαν υπ' όψει μου δύο τινά. Πρώτον, ότι η κατά τα τελευταία έτη τερματίσι αύξησις της παραγωγής των γεωργικών μας προϊόντων εις τους Νομούς Άρτης και Πρεβέζης, πρέπει επί τέλους να εύρη διεξόδοσιν προς τον εξωτερικόν. Η ερευνητή παραγωγή των πορτοκαλιών εις την περιοχήν Άρτης, η οποία καλύπτει πλέον του ημίσεως της εκ 250.000 τόννων συνολικής παραγωγής της Ελλάδος και η αματαιώσις αύξησις της παραγωγής οπωροκηπευτικών, εις τον Νομόν Πρεβέζης, έχουν άμεσων ανάγκην ταχύτερας προωθήσεως των προς τα Βαλκάνια, τας Ανατολικάς χώρας και την Δυτικήν Ευρώπην. Η δια θαλάσσης μεταφορά των θα απαιτήση κατόπιν φόρτωσις εις χερσαία μεταφορικά μέσα, πράγμα το οποίον αυξάνει το κόστος της μεταφοράς και καθιστά τα προϊόντα μη συναγωνίσιμα. Ημετερόσιν εξ άλλου δια των προσηρομένων σήμεραν χερσαίων μέσων απ' ευθείας από του τόπου της παραγωγής μέχρι του τόπου της καταναλώσεως, δια μόνου του αυτοκινήτου ή δια της μεταφορώσεώς των εις τους σιδηροδρόμους Μακεδονίας, είναι δυσχερές και αντικοινωνική. Αι περιοχάι της Άρτης και της Πρεβέζης όπως και ολόκληρος η Ήπειρος και η Αιτωλοακαρνανία, παρουσιάζουν ως προς τα λοιπά διειρημίαια της χώρας μίαν γεωγραφικήν απομόνωσιν. Η οροσειρά της Πίνδου αποκόπτει τας περιφερείας ταύτας από τον υπόλοιπον κορμόν της Ελλάδος. Εκ της ελλείψεως λοιπόν ευθένης διακινήσεως των προϊόντων μας ταύτα πωλούνται σήμεραν εις τιμάς μη καλυπτούσας τα έξοδα της παραγωγής των. Είναι αναγκαιόν λοιπόν το τμήμα αυτό της Ελλάδος, να ενωθεί με τον υπόλοιπον κορμόν αυτής συγκοινωνιακά. Και ο μόνος τρόπος της εξέδουσας από την γεωγραφικήν απομόνωσιν μας, είναι η κατασκευή γραμμής αυτοκινητιστικής ή σιδηρο-

δρομικής, διεπεκτάσεως του σιδηροδρόμου Αγρινίου προς Αμφιλοχίαν και Άρταν. Ακόμη είναι ανάγκη συνδέσεώς μας δι αυτοκινήτου ή δια σιδηροδρόμου με την Θεσσαλίαν και την Μακεδονίαν. Κατ' αρχήν κρίνομεν, ότι συμφέροσα θα είναι η επέκτασις της σιδηροδρομικής γραμμής Αγρινίου προς την Αμφιλοχίαν, Άρταν, Ιωάννινα, και μετά ταύτα προς την Μακεδονίαν ή την Θεσσαλίαν. Η γραμμή αυτή θα διευκολύνη τερματίσας τας μεταφοράς και θα καταστήση τα αγροτικά προϊόντα της περιφερείας ταύτης συναγωνίσιμα των ομοειδών προϊόντων του εξωτερικού.

Δεύτερον, έλαβον υπ' όψει μου το γεγονός, ότι το Υπουργείον Συγκοινωνιών έχει πλήρη μελέτην του τμήματος της σιδηροδρομικής γραμμής από Αγρινίου μέχρι Αμφιλοχίας, ως μέρος της όλης επεκτάσεως μέχρι της συναντήσεως των σιδηροδρομικών κλάδων του βορρά. Την μελέτην αυτήν την έχω, κ. Υπουργέ, ενώπιόν μου και ασφαλίαν την έχετε και σεις.

Αναφέρεται εις την απάντησίν σας, κ. Υπουργέ, ότι η γραμμή Κρουσίου Αγρινίου είναι αντικοινωνική. Τούτο είναι ακριβές, καθ' όσον η γραμμή αυτή είναι μικράς ακτίνας. Εάν όμως η γραμμή αυτή επεκταθή προς την Ήπειρον, Μακεδονίαν και συνδεθώμεν με τα άλλα δίκτυα και τους Ευρωπαϊκούς σιδηροδρόμους, τότε θα είναι συμφέροσα η εκμετάλλευσις και αυτού του δικτύου, αφού ολόκληρος ο όγκος των γεωργικών προϊόντων της περιφερείας αυτής, θα διγοτηρείται ταχύτερα την Ευρώπην. Σήμεραν η Ισπανία και η Ιταλία δια σιδηροδρόμων αποστέλλουν τα εξαπριδοιδή των εις το κέντρον της Ευρώπης. Ένεκα τούτου, ημείς δεν ύπνόμεθα να συναγωνισώμεθα τας χώρας αυτάς. Έχετε, κ. Υπουργέ, μελέτην εις τας χείρας σας και ακόμη υπάρχει από τους χρόνους της κατοχής κατασκευασμένον το ανάχωμα επί του οποίου θα τοποθετηθούν αι σιδηρογραμμάι από του Αγρινίου μέχρι της Αμφιλοχίας και πέραν αυτής. Δι' αυτό, παρακάθ' όπως επανεξετασθή και συμπληρωθή η μελέτη. Ίσως αύριον καταστή περισσότερον αναγκαία και πλέον δυνατή η κατασκευή της σιδηροδρομικής αυτής γραμμής από Αγρινίου, προς Ήπειρον και λοιπήν Ελλάδα.

Σ. ΑΛΑΑΜΑΝΗΣ. (Υπ. Συγκ.). Η απάντησίς μου, κ. συνάδελφε, δεν ήτο αρνητική. Απήνησα, ότι και το θέμα αυτό θα εξετασθή εν τω πλαίσίω του όλου προβλήματος των χερσαίων μεταφορών της χώρας. Πάντως είναι γεγονός, ότι η οδική σύνδεσις της Θεσσαλίας με την Δυτ. Στερεάν Ελλάδα δεν είναι πλέον όνειρον των ενδιαφερομένων περιοχών, διότι όπως γνωρίζετε, από του έτους 1964 εκ του προγράμματος των επενδύσεων ήρξισεν η κατασκευή της οδού Καρδίτσας - Αγρινίου, ως επίσης εκπρογραμματίσθη η σύνδεσις Δυτ. Μακεδονίας μετά της Ηπείρου. Σας υπενθυμίζω ακόμη την σκέψιν της Κυβερνήσεως να καταστήση την Πρέβεζαν την πλέον εξαγωγική των εγχωριών προϊόντων προς την Δυτικήν Ευρώπην. Εάν τούτο γίνη κατ' ανάγκην θα υπάρξη και σύνδεσις της Θεσσαλίας με την Πρέβεζαν δια την εξαγωγήν των γεωργικών προϊόντων της Θεσσαλίας.

Συνεδρίασις της Βουλής της 24 Ιανουαρίου 1908

Πρόεδρος: Ο κ. Αντώνιος Γαρουφαλιάς έχει τον λόγον

Ο κ. Α. Γαρουφαλιάς ευρίσκει πολύ δίκαιαν και εύλογον την αξίωσιν των κατοίκων του νομού Λακεδαιμόνου περί σιδηροδρομικής συγκοινωνίας μέχρι Σπάρτης, αλλά πολύ δίκαιαν ωσαύτως και εύλογον ευρίσκει και την αξίωσιν των κατοίκων των νομών Άρτης και Αιτωλοακαρνανίας, ως και των υποδούλων επαρχιών Ηλείου και Κάτω Αιτωλίας, περί επέκτασεως του σιδηροδρόμου Κρουσίου - Αγρινίου μέχρις Άρτης. Έννοείται, προσέθετι, ότι πρόκειται περί επικοινωνίας επί πλέον πληθυσμού εκ των υποδούλων επαρχιών εκ 500 χιλιάδων, και είναι γνωστή εις πάντας η εθνική σημασία τούτου του γεγονότος, ώστε πάσα περί τούτου συζήτησις να παρέλκει. Ευχής έργον συνεχώς θα εθεώρει, αν ο αξιότιμος επί των Εσωτερικών Υπουργός συνδεάσει τα δύο ταύτα ζητήματα και κατέληγεν εις κοινήν απόφαση εξ ίσου ικανοποιητικήν, διότι σπουδαίοι εκατέρωθεν λόγοι συντρέχουσιν υπέρ της κατασκευής των έργων τούτων, καίτοι η γραμμή Άρτης κέληται να εξυπηρετήση πολίτμου του Κράτους συμφέρονα, και δέον να προηγηθή η κατασκευή ταύτης. Παρακαλεί δ' εν τέλει τον κ. Υπουργόν να διατάξη μελέτην σχετικήν δια του μέχρις Άρτης σιδηροδρόμου, εάν δεν υπάρχη τούαύτη.

Ο κ. Κ. Καραπάνος συνιστά, όπως δια δανείου κατασκευασθώσι σιδηροδρομικά γραμμάι παραγωγικά. Τονίζει δ' ότι η πρόκτασις του σιδηροδρόμου Κρουσίου - Άρτης εξυπηρετεί σπουδαία και πολλαπλά συμφέρονα, και εμπορικά και στρατηγικά και εθνικά, παρακαλεί να διαταχθή η σύστασις μελέτης δια την συντέλεσιν του έργου τούτου.

Ο χάρτης βρίσκεται στη σελίδα 7.

Συνέχεια από τη σελίδα 8

Οριζοντιογραφία
μελετηθείσας γραμμής
Αγρινίου - Αμφιλοχίας
Ένδοξες των
διαφόρων χαράξεων.

